

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบาย

สาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์

อำเภอแก่งกระเจา จังหวัดเพชรบุรี*

GUIDLINE FOR PROMTING PUBLIC PATICUPATION IN PUBLIC POLICY

PROCESS OF WANGCHAN SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE

ORGENIZATION, KAENG KRACHAN DISTRICT, PHETCHABURI

PROVINCE

นายนาวุธ แก้วสนิท¹ และ พชร สาส์ตรเงิน²

Nayanawut Keawsanit¹ and Phachara Sastngern²

¹⁻²มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด

¹⁻²Stamford International University, Thailand

Corresponding author E-mail: Nayanawut@gamil.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน 2) เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน 3) ศึกษาปัจจัยในการมีส่วนร่วมของประชาชน มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชน 4) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ จำนวน 380 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดแบบโควตา และแบบบังเอิญ และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 8 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ไคสแควร์ การถดถอยเชิงพหุ และข้อมูลเชิงคุณภาพโดย การวิเคราะห์เนื้อหา

* Received 27 September 2023; Revised 1 October 2023; Accepted 30 October 2023

ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชน อยู่ในระดับมาก 2) ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ และระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่ระดับ 0.001 และรายได้ต่อเดือน ที่ระดับ 0.01 3) ปัจจัยในการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความผูกพันต่อชุมชน ด้านผู้นำองค์กรบริหารส่วนตำบล ด้านการสื่อสาร และด้านวิถีชีวิตของประชาชน มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่ระดับ 0.001 และ 4) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผล ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนโยบายสาธารณะ จัดโครงการประชาคม เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็น

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, กระบวนการนโยบายสาธารณะ, อบต.วังจันทร์

Abstract

This research aimed to study 1) level of public participation. 2) personal characteristics related to public participation. 3) factors in public participation. There is a cause-effect relationship with public participation. 4) guidelines for developing public participation. The sample group used in the study consisted of 380 people residing in the Wang Chan Subdistrict Administrative Organization area, obtained by setting a quota size. and coincidentally and 8 key informants were obtained by specifying specific sizes. The instrument used to collect data was a questionnaire. and interview form Quantitative data analysis was performed by percentage, mean, standard deviation, chi-square, multiple regression. and qualitative data by content analysis.

The research results were found as follows; 1) Public participation 2) Personal characteristics include gender, age, education level, occupation, status, and length of residence in the area. It is related to public participation at the level of 0.001 and monthly income at the level of 0.01. 3) Factors in public

participation Cognitive aspect Community engagement aspect Leader of the Subdistrict Administrative Organization Communication and the way of life of the people There is a cause-effect relationship with public participation at the level of 0.001 and 4) Guidelines for developing public participation found that people should be encouraged to participate in monitoring and evaluation committees. Promote citizens' knowledge and understanding of the public policy process. Organize community projects to give the public an opportunity to express their opinions.

Keywords: Participation, Public Policy Process, Wang Chan Subdistrict Administrative Organization

บทนำ

หลังจากประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช มาเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา และมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญเพื่อเป็นหลักในการปกครองประเทศ ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยมีรากฐานที่สำคัญจากการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองทั้งในระดับท้องถิ่น และในระดับประเทศ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้ระบุไว้ในมาตรา 76 “รัฐต้องส่งเสริม และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ” และมาตรา 78 “รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึง และเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น” จะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ระบุไว้ชัดเจนเกี่ยวกับการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นให้ท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดการตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจ

ทางการเมือง และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ (กิตติชัย แก้วดำ, 2560) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 จึงได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่น และจัดทำแผนพัฒนาของตนเอง เพื่อเป็นกรอบ ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจน ซึ่งการจัดทำแผนพัฒนาต้องมาจากปัญหา และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นกรอบ และแนวทางในการบริหารงานท้องถิ่นให้มีความคล่องตัวสอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่นตอบสนองปัญหา และความต้องการของประชาชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ลัดดาวรรณ นนปะติ และ วัลลภ รัฐฉัตรานนท์, 2559) ดังนั้นการจัดทำแผนพัฒนาจึงเป็นแนวทางสำคัญ ที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปฏิบัติงาน และให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจะต้องเน้นที่การประสานงาน และการส่งเสริมบทบาทของตัวแทนชุมชน ซึ่งจะเป็นการบริหารงานของประชาชน โดยประชาชนเพื่อประชาชน และส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา ร่วมตรวจสอบ อีกทั้งการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเชิงสร้างสรรค์ และก่อให้เกิดความสมานฉันท์ในการตัดสินใจ โดยมีการปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการที่กำหนด ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในช่วงเวลาที่กำหนด มีการควบคุม ติดตาม วัด และประเมินผล รวมทั้งการบริการจัดตามแผน แผนงาน และโครงการนั้น จะต้องเป็นการบริหารจัดการที่ดี มีความโปร่งใส และพร้อมที่จะให้มีการตรวจสอบทั้งหน่วยงานของรัฐ และประชาชน (พชร สาตร์เงิน, 2560)

แต่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ผ่านมา ไม่สามารถแก้ปัญหาของคนในท้องถิ่นได้อย่าง แท้จริงเพราะขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการตัดสินใจว่าจะพัฒนาท้องถิ่นไปในทิศทางใด ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการไม่เข้าร่วมเสนอปัญหาความต้องการของชุมชนเพื่อบรรจุใน แผน ไม่รวมเป็นคณะกรรมการต่าง ๆ กับทางท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ประชาชนไม่ทราบว่าบริการสาธารณะที่ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้นั้นเป็นโครงการที่ ได้มาจากการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลประชาชนไม่มีโอกาสเข้ามาติดตามตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีการตรวจสอบการใช้ งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่ามีความคุ้มค่า โปร่งใส มากน้อยเพียงใด ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องพัฒนาประชาชนซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการปกครองท้องถิ่นให้ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งสามารถจัดบริการสาธารณะที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตรงกับความต้องการ ของประชาชนในพื้นที่ เพื่อสร้างจิตสำนึกความเป็นเจ้าของร่วมกัน มีระบบติดตามตรวจสอบและ ประเมินผลที่ชัดเจน (ปิยะมาศ สินธุพาสี, 2562)

นอกจากนั้น การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ผ่านมา ส่วนใหญ่ได้รวบรวมข้อมูลจากการออกประชาคม ได้แก่ ข้อเสนอแนะ ปัญหา และความ ต้องการของประชาชน นำมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำเป็นแผนยุทธศาสตร์ โดยประชาชนขาดการมีส่วนร่วม หรือมีส่วนร่วมน้อย จึงทำให้การกำหนดแผนยุทธศาสตร์เป็นการจัดทำร่วมกันระหว่างคณะผู้บริหารกับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเท่านั้น ทำให้เกิดปัญหา ร้องเรียนด้านต่าง ๆ ตามมา เช่น โครงการที่ออกมาไม่ใช่ความต้องการของประชาชน และไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ส่งผลให้แผนงาน หรือโครงการสิ้นเปลืองงบประมาณ และไม่ก่อให้เกิด ความคุ้มค่า (กิตติชัย ชาญโร, 2557) ดังนั้น กระบวนการนโยบายสาธารณะ จึงจำเป็นต้อง ได้รับการมีส่วนร่วมจากประชาชน ในทุกขั้นตอน คือ การรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดง ทัศนะ ร่วมเสนอปัญหาหรือประเด็นที่สำคัญในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่น ในลักษณะของการเข้าร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ/ดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วม ติดตามประเมินผล (พชร สาตร์เงิน, 2560)

องค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับการยกฐานะ จากสภาตำบล ขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการ จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ลงวันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2539 จากประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม 113 ตอนที่ 9 ง ลงวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2539 มีหน้าที่ในการจัดบริการ สาธารณะพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญ และแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน เพื่อประโยชน์สุขของ ประชาชนในท้องถิ่น การที่จะจัดบริการสาธารณะให้มีคุณภาพ พัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญ และแก้ไขปัญหาของประชาชน ซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในการ จัดการกระบวนการทางนโยบายสาธารณะ เพื่อให้นโยบายสามารถตอบสนองต่อความต้องการ ของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง จากสถิติการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้ารับฟัง

ปัญหา และความเดือดร้อน ภายใต้โครงการประชามต๋ำบลประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566 เพื่อนำความคิดเห็นของประชาชนในเขตต๋ำบลวังจันทร์ ไปกำหนดนโยบายสาธารณะ บรรจุลงในแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปี พ.ศ.2567 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนทั้ง 8 หมู่บ้าน ในต๋ำบลวังจันทร์ จากจำนวนประชากรทั้งหมด 5,158 คน มีประชาชนเข้าร่วมโครงการดังกล่าว เพียง 590 คน คิดเป็นร้อยละ 11.43 ของจำนวนประชากรเท่านั้น ซึ่งอาจส่งผลทำให้การกำหนดนโยบายสาธารณะไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของคนส่วนใหญ่ในท้องถิ่น ไม่สอดคล้องกับศักยภาพและทุนพัฒนาท้องถิ่น และอาจไม่ได้รับการยอมรับจากประชาชน ทำให้นโยบายหรือโครงการพัฒนานั้นไม่สัมฤทธิ์ผลอย่างยั่งยืน

จากที่ปัญหากล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ขององค์การบริหารส่วนต๋ำบลวังจันทร์ อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี ทั้งในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การปฏิบัติการ การรับผลประโยชน์ ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ขององค์การบริหารส่วนต๋ำบลวังจันทร์ อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี ให้สามารถกำหนดนโยบายสาธารณะให้สอดคล้องกับความต้องการ แก้ไขปัญหา ของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนต๋ำบลวังจันทร์ อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนต๋ำบลวังจันทร์ อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี
3. เพื่อศึกษาปัจจัยในการมีส่วนร่วมของประชาชน มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนต๋ำบลวังจันทร์ อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี

4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอกงกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอกงกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยในการมีส่วนร่วมของประชาชน มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอกงกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mix Methods Research) ทั้งในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กับเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. แหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ รวมทั้งสิ้นจำนวน 5,158 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อน 5% ได้กลุ่มตัวอย่าง 380 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Random Sampling) และแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling) และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) จำนวน 8 คน คือ ตัวแทนระดับผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ จำนวน 4 คน และผู้นำท้องที่ในตำบลวังจันทร์ จำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 8 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ประเภทของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม และเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์

2.2 องค์ประกอบของเครื่องมือ

แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล จำนวน 8 ข้อ มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) ตอนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยในการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วยข้อคำถาม 25 ข้อ มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายปิด มีการประเมินค่าแบบลิเคิร์ต สเกล (Likert Scale) กำหนดคะแนนเป็น 5 ระดับ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 20 ข้อ มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายปิด มีการประเมินค่าแบบลิเคิร์ต สเกล (Likert Scale) กำหนดคะแนนเป็น 5 ระดับ ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

แบบสัมภาษณ์ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการดังนี้

3.1 การเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยเลือกใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 380 คน กับประชาชนในตำบลวังจันทร์ และผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ และวิเคราะห์เนื้อหาในลำดับต่อไป

3.2 การเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ จำนวน 4 คน และผู้นำหมู่บ้านตำบลวังจันทร์ จำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 8 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดคำสัมภาษณ์ เรียบเรียงข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ ต่อไป

3.3 ทำการรวบรวมข้อมูลจากชุดแบบสอบถามทั้งหมด และข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดำเนินการ ดังนี้

การวิเคราะห์ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) หาค่าร้อยละ (Percentage) การแจกแจงความถี่ (Frequency) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง และพรรณนาแบบความเรียงอย่างละเอียดด้วยภาษาวิชาการ

การวิเคราะห์ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง และพรรณนาแบบความเรียงอย่างละเอียดด้วยภาษาวิชาการ

การวิเคราะห์ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอแกลงกระเจา จังหวัดเพชรบุรี ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง และพรรณนาแบบความเรียงอย่างละเอียดด้วยภาษาวิชาการ

การวิเคราะห์ตอนที่ 4 เป็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอแกลงกระเจา จังหวัดเพชรบุรี แล้วนำเสนอในรูปแบบพรรณนาแบบความเรียงอย่างละเอียดด้วยภาษาวิชาการ

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอแกลงกระเจา จังหวัดเพชรบุรี ด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) หาค่าโดยใช้สถิติ

ไคสแควร์ (Chi-square) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง และพรรณนาแบบความเรียงอย่างละเอียดด้วยภาษาวิชาการ

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยในการมีส่วนร่วมของประชาชน มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี ด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) หาค่าโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multi Linear Regression Analysis) และทดสอบความเป็นอิสระกันของความคลาดเคลื่อน คือ Durbin-Watson ซึ่งมีค่าเท่ากับ $1.5 \leq \text{Durbin-Watson} \leq 2.5$ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง และพรรณนาแบบความเรียงอย่างละเอียดด้วยภาษาวิชาการ

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดำเนินการ ดังนี้

ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบข้อมูลก่อนทำการวิเคราะห์เพื่อให้ผลการวิจัยมีความแม่นยำและมีความน่าเชื่อถือของข้อมูล มีการเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่าง ๆ จากผู้ให้ข้อมูล จากนั้นใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา โดยการตีความจากข้อมูลเบื้องต้นให้เป็นข้อมูลที่สื่อความหมายของผู้ให้ข้อมูลด้วยการแยกประเภทและการลดทอนข้อมูลเพื่อจัดเป็นหมวดหมู่เพื่อนำมาตีความและสร้างข้อสรุปโดยนำผลการสรุปต่างๆ มาเชื่อมโยงจนเกิดเป็นโครงสร้างของข้อสรุป ที่สามารถตอบปัญหาได้ตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านการมีส่วนร่วมมีรายละเอียดดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับน้อย

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะส่วนบุคคล ในภาพรวม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ และระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และด้านรายได้ต่อเดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาปัจจัยในการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความผูกพันต่อชุมชน ด้านผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการสื่อสาร และด้านวิถีชีวิตของประชาชน มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

วัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยการจัดโครงการประชาคม เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น ความต้องการ และร่วมเสนอปัญหา เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น และข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาให้ได้ตรงตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง และควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้าร่วมการอบรม ร่วมโครงการ และร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์จัดขึ้น รวมถึงควรมีการจัดโครงการหรือกิจกรรมที่ประชาชนให้ความสนใจ และมีประโยชน์กับประชาชนในกลุ่มต่างๆ อย่างหลากหลายทุกกลุ่มและช่วงวัย เช่น โครงการกิน กอด เล่น เล่า นอน ฝึกดุพัน โครงการพัฒนาศักยภาพเด็ก 0-3 ปี โครงการส่งเสริมอาชีพผู้สนใจในชุมชน โครงการผู้พิการสดใส ครอบครัวสุขสันต์ ชุมชนรวมใจ และโครงการลานกีฬาต้านยาเสพติด เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมหรือโครงการดังกล่าวทำให้ประชาชนทุกกลุ่มอายุ และทุกช่วงวัยได้รับประโยชน์ทั้งเรื่องของการเพิ่มรายได้ และการใช้ชีวิตประจำวัน ควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ

กระบวนการนโยบายสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ดำเนินการให้ประชาชนรับทราบว่าประชาชนจะได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างไร อีกทั้งยังควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนได้เป็นคณะกรรมการติดตาม และประเมินผลในชุดต่างๆ ให้อยู่ในสัดส่วนที่สามารถตัดสินใจได้ และมีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานให้ประชาชนได้ติดตาม และประเมินผลในช่องทางที่หลากหลายผ่านรายงานกิจการประจำปี บอร์ดประชาสัมพันธ์ สื่อสังคมออนไลน์ เว็บไซต์ เฟซบุ๊ก เป็นต้น

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอแกลง ระยอง จังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ นำปัญหา และความต้องการ มาร่วมกันกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ ร่วมปฏิบัติการ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมกันติดตามและประเมินผล

สอดคล้องกับทฤษฎีของ โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1977) ได้จำแนกรูปแบบของการมีส่วนร่วมไว้ 4 ด้านคือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การตัดสินใจชนิดนี้เป็นศูนย์กลางของการเกิดทางเลือกตัดสินใจความคิดที่หลากหลาย มีการกำหนด และประเมินทางเลือกและการตัดสินใจเลือก ซึ่งเปรียบได้กับการวางแผนเพื่อนำทางที่เลือกมาสู่การปฏิบัติ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ สามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบ ได้แก่ แรงงาน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ และข้อมูลข่าวสาร ทั้งหมดนี้เป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญเพื่อพัฒนาโครงการการส่งเสริมโดยใช้แรงงานในท้องถิ่นเป็นสิ่งที่ดี การบริจาคเงิน และวัสดุต่างๆ แสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วม สิ่งสำคัญของการร่วมนี้คือ การรู้ว่าใครเป็นผู้สนับสนุนและทำอะไรโดยวิธีการจงใจ การได้รับคำตอบแทนหรือโดยการบีบบังคับสนับสนุนเรื่องทรัพยากร บ่อยครั้งที่พบว่ามีความไม่เท่าเทียมกัน และแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมานาน และมีผลในทางเศรษฐกิจมีความสำคัญต่อการยอมรับเอาโครงการที่สำคัญ ๆ เข้ามา ทั้งที่การตัดสินใจอาจไม่เกิดขึ้นหรือมีขีดจำกัด 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือการมีส่วนร่วมทางตรง และการมีส่วนร่วมทางอ้อมในการประเมินผลด้านงบประมาณ ความพึงพอใจของบุคคลต่อโครงการ การมีส่วนร่วม วิธีการเข้ามามีส่วนร่วม การ

แสดงความคิดเห็นผ่านสื่อต่างๆ หรือผ่านตัวแทนที่เลือกเข้าไป เพื่อนำความคิดเห็นไปใช้ประโยชน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นาถนภา กอบวิยะภรณ์ (2560) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ลักษณะส่วนบุคคล ในภาพรวม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ และระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอแกลงระจัน จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และด้านรายได้ต่อเดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่ เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนในต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์

สอดคล้องกับงานวิจัยของ นาถนภา กอบวิยะภรณ์ (2560) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชน โดยรวมอย่างมีความสัมพันธ์ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 ได้แก่ อาชีพ และมีความสัมพันธ์ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ได้แก่ สถานภาพ และอายุ และมีความสัมพันธ์ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้แก่ ระดับการศึกษา

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ปัจจัยในการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความผูกพันต่อชุมชน ด้านผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการสื่อสาร และด้านวิถีชีวิตของประชาชน มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอแกลงระจัน จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ความรู้ความเข้าใจ ความผูกพันต่อชุมชน ผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบล การสื่อสาร และวิถีชีวิตของประชาชน เป็นปัจจัยในการมีส่วนร่วมของประชาชนใน

กระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนวุฒิ บัวคลี (2564) ศึกษาเรื่องแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบล และด้านการสื่อสาร มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.0001

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 4 พบว่า แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี พบว่าควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยการจัดโครงการประชาคม เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น ความต้องการ และร่วมเสนอปัญหา เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น และข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาให้ได้ตรงตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง และควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้าร่วมการอบรม ร่วมโครงการ และร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ จัดขึ้น รวมถึงควรมีการจัดโครงการหรือกิจกรรมที่ประชาชนให้ความสนใจ และมีประโยชน์กับประชาชนในกลุ่มต่างๆ อย่างหลากหลายทุกกลุ่มและช่วงวัย เช่น โครงการกิน กอด เล่น เล่า นอน ฝ่าดูฟัน โครงการพัฒนาศักยภาพเด็ก 0-3 ปี โครงการส่งเสริมอาชีพผู้สนใจในชุมชน โครงการผู้พิการสดใสครอบครัวสุขสันต์ ชุมชนรวมใจ และโครงการลานกีฬาต้านยาเสพติด เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมหรือโครงการดังกล่าวทำให้ประชาชนทุกกลุ่มอายุ และทุกช่วงวัยได้รับประโยชน์ทั้งเรื่องของการเพิ่มรายได้ และการใช้ชีวิตประจำวัน ควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนโยบายสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ดำเนินการให้ประชาชนรับทราบว่าประชาชนจะได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างไร อีกทั้งยังควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนได้เป็นคณะกรรมการติดตาม และประเมินผลในชุดต่างๆ ให้อยู่ในสัดส่วนที่สามารถตัดสินใจได้ และมีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานให้ประชาชนได้ติดตาม และประเมินผล

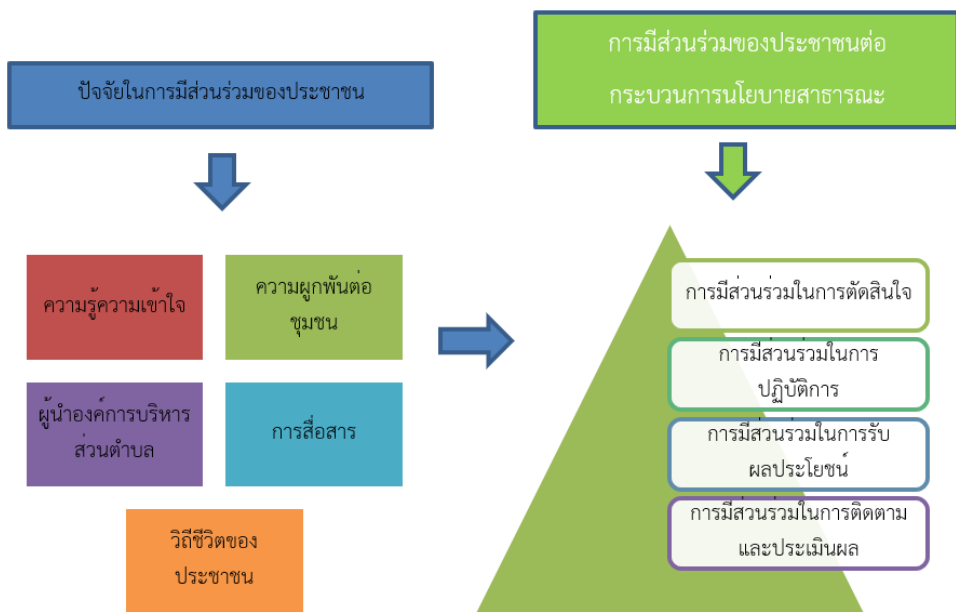
ในช่องทางที่หลากหลายผ่านรายงานกิจการประจำปี บอร์ดประชาสัมพันธ์ สื่อสังคมออนไลน์ เว็บไซต์ เฟซบุ๊ก เป็นต้น

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการร่วมเป็นคณะกรรมการ ติดตามและประเมินผล ร่วมตัดสินใจในการกำหนดนโยบายสาธารณะ รวมถึงการจัดโครงการ และกิจกรรมที่เป็นประโยชน์กับประชาชนทุกกลุ่ม

สอดคล้องกับงานวิจัยของ จำลอง บุตรจันทร์ (2559) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพุสวรรค์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพุสวรรค์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี พบว่า (1) ควรมีการประชาสัมพันธ์การกำหนดขั้นตอน การวางแผนและการจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้กับประชาชนในพื้นที่ให้ทราบอย่างทั่วถึง (2) ควรให้ประชาชนร่วมตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับโครงการ กิจกรรมในแผนพัฒนาสามปี (3) ควรมีการประเมินการปฏิบัติตามแผนพัฒนาสามปีว่าตรงกับความต้องการของประชาชนหรือไม่ (4) ควรปรับปรุงรายละเอียดของโครงการที่บรรจุลงในแผนพัฒนาสามปีให้เหมาะสมกับความต้องการของประชาชน (5) ควรแต่งตั้งคณะกรรมการภาคประชาชนในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสามปี (6) ควรให้ประชาชนร่วมเสนอปัญหาแนวทางการแก้ไขโครงการต่าง ๆ อย่างทั่วถึง และ (7) เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติงานเชิงรุกโดยร่วมสำรวจแผนพัฒนาร่วมกับประชาชนด้วย

องค์ความรู้ใหม่

ความรู้ความเข้าใจ ความผูกพันต่อชุมชน ผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบล การสื่อสาร และวิถีชีวิตของประชาชน เป็นปัจจัยในการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ซึ่ง องค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ควรนำปัจจัยทั้ง 5 ประการไปประยุกต์ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ เพื่อให้นโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ดำเนินไปด้วยความโปร่งใสและเป็นธรรม ดังแสดงในภาพที่ 1



ภาพที่ 1 แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ
ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อสรุปและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี อยู่ในระดับมาก ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ในการดำเนินการ ดังนี้ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เสนอปัญหา และความต้องการ ควรจัดกิจกรรม และโครงการที่น่าสนใจ และเป็นประโยชน์กับประชาชนทุกกลุ่ม และทุกช่วงวัย ควรดำเนินการตามนโยบายที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์ และชุมชนได้รับการพัฒนาไปในแนวทางที่กำหนดไว้ร่วมกัน เปิดโอกาสให้ตัวแทนของภาคประชาชนได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผลให้อยู่ในสัดส่วนที่สามารถตัดสินใจได้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ลักษณะส่วนบุคคล ในภาพรวม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ และระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และด้านรายได้ต่อเดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ในการดำเนินการ ดังนี้ ควรมีการวางแผนในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนให้สอดคล้องกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่เป็นหลัก

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความผูกพันต่อชุมชน ด้านผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการสื่อสาร และด้านวิถีชีวิตของประชาชน มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ในการดำเนินการ ดังนี้ ควรอบรมให้ความรู้กับประชาชน เกี่ยวกับกระบวนการนโยบายสาธารณะ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้ตระหนักถึงความสำคัญ ความจำเป็น และประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 4 พบว่า ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผล ร่วมตัดสินใจในการกำหนดนโยบายสาธารณะ รวมถึงการจัดโครงการและกิจกรรมที่ดึงดูดใจ และเป็นประโยชน์กับประชาชนทุกกลุ่ม ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ในการดำเนินการ ดังนี้ ควรจัดโครงการประชาคมเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอปัญหา และความต้องการ ควรมีการพัฒนาศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนโยบายสาธารณะ เช่น เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในกระบวนการนโยบายสาธารณะ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

2.1 ควรมีการต่อยอดในการศึกษาตัวแปรอื่นๆ เช่น ความคิดเห็นของผู้นำองค์กรบริหารส่วนตำบล และความคิดเห็นของบุคลากร ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

2.2 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ในพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาเปรียบเทียบ ปรับปรุง แก้ไข พัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

เอกสารอ้างอิง

- กิตติชัย ปณญาธโร. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. ใน วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- กิตติชัย แก้วดำ. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ของเทศบาลเมืองสตูล อำเภอเมืองจังหวัดสตูล. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- จำลอง บุตรจันทร์. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพุทธสวรรค์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด.
- ธนวุฒิ บัวคลี่. (2564). แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด.

- นาถนภา กอบวิยะกรณ์. (2560).การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนของ
องค์การบริหารส่วนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. ใน
วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด.
- ปิยะมาศ สินธุพาสี. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ
องค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารมงกุฏ
ทักษิณ, 1(1), 20-38.
- เพชร สาตร์เงิน. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลท่าแค จังหวัดลพบุรี. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตม
ฟอร์ด.
- ลัดดาวรรณ นนปะติ และวัลลภ รัฐฉัตรานนท์.(2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
จัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วน
ตำบลวัดละมุด อำเภอนครชัยศรีจังหวัดนครปฐม. วารสารการบริหารปกครอง, 5(2),
289-305.
- Cohen J. M. & Uphoff, N. T. (1977). Rural development participation: concept
and measures for project design. Implementation and evaluation. New
York: Cornell University
- Yamane, T. (1973). Statistics : An Introductory Analysis. 3rd ed. Singapore : Harper
International Editor.